

Pražský deník a dalších 71 mutací Deníků VLP, 21. 12. 2015

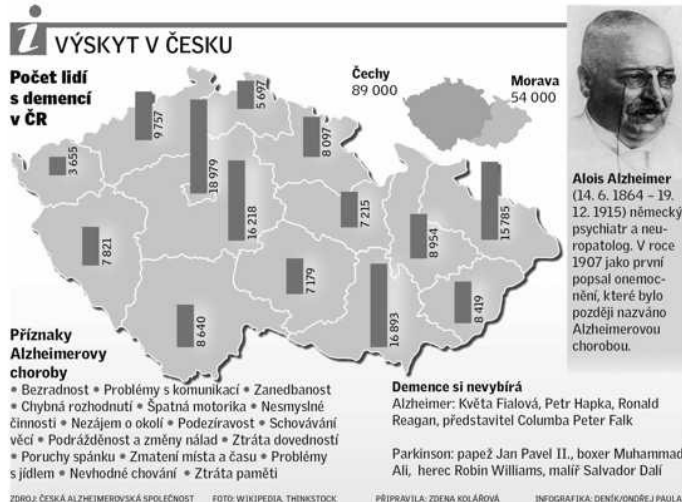
Demence: Každé tři vteřiny další nemocný

ZDENA KOLÁŘOVÁ

Praha – Téměř 30 tisíc nových případů demence ročně. To je současná bilance výskytu zákeřného onemocnění, jimž nyní v Česku trpí již 150 tisíc lidí. Celosvětově za letošní rok přibýlo na 10 milionů nemocných, něco málo přes každé tři vteřiny je diagnostikován další. V Evropě letošních 2,5 milionu nových případů demence převyšuje výskyt mrtvice, cukrovky či rakoviny prsu. Lidé s demencí přitom přibývají rychleji, než se odborníci ještě před pěti lety domnívali. „Na světě žije celkem 46,8 milionu lidí s demencí. Tento počet se každých příštích 20 let téměř zdvojnásobí a dosáhne 74,7 milionu v roce 2030 a 131,5 milionu v roce 2050,“ varují odborníci ve Světové zprávě Alzheimer 2015.

Když Alois Alzheimer, od jehož úmrtí uplyne dnes 100 let, objevil chorobu, která nese jeho jméno, netušil, že ve 21. století půjde o jednu z nejčastějších a nejobávanějších nemocí vyššího věku. Téměř 60 procent demence je způsobeno právě Alzheimerovou chorobou. Lékař na ni zatím neexistuje.

V péči o lidi s tímto onemocněním Česko za Evropou zaostává. Pouhá čtvrtina nemocných v ČR využívá ambu-

lantní zdravotní péči a necelých šest procent péči lůžkovou. „Náštesti u nás fungují hlavně rodiny. Ty se starají o celé tři čtvrtiny nemocných,“ říká pro regionální Deník ředitelka Gerontologického centra Iva Holmerová.

Nemoc začíná nenápadně. Nejříve se zhoršuje paměť,

postupně se nemocný není schopen postarat o věci v domácnosti, má problémy s vyjadřováním, rozhodováním, nedokončuje myšlenky, je zmatenější, mění se jeho osobnost a nakonec není schopen se sám o sebe postarat. „Stále se hledá lék, který by průběh Alzheimerovy nemoci vy-

znamně zpomalil či pozastavil. V tom není dosud příliš optimismu, asi to bude trvat více než 15 let,“ uvedla Holmerová s tím, že proto se odborná pozornost zaměřuje hlavně na kvalitu péče, psychosociální intervenci a léčbu příznaků. Velmi důležité je vytvoření přátelského prostředí jak pro

nemocné, tak pro jejich blízké. „To je ale úkol nejen pro odborníky, ale pro celou společnost,“ dodává lékařka.

Necelých deset procent demence je způsobeno Parkinsonovou chorobou, degenerativním onemocněním centrální nervové soustavy, které souvisí se ztrátou nervových buněk v mozku. I ta nese jméno po svém objeviteli Jamesi Parkinsonovi.

V roce 2012 bylo podle Ústavu zdravotnických informací a statistiky v České republice 26 680 nemocných. Z toho 10 až 15 procent jsou lidé, kteří onemocněli před 40. rokem věku, a dalších 15 procent před padesátkou.

„První symptomy bývají nenápadné, patří mezi ně rychlejší únava, pocit tuhosti a těžkosti končetin, třes, křeče, zpomalení chůze a zvýšená sekrece slin, slz a potu. Většina nemocných jim ale nepřisuzuje význam, dokud se onemocnění nezhorsí natolik, že začne pacienta výrazněji omezovat v pohybu a soběstačnosti,“ uvedl primář rehabilitačního oddělení kliniky Malvazinky Libor Musil.

Demence může být zapříčiněna například i mozkovou mrtvicí. Hranice mezi jednotlivými podtypy bývají nejasné, často jde o smíšené formy.

Ženy a starší lidé trpí de-

menci častěji. V populaci nad 65 let u nás postihne jednoho ze 13 lidí, ve věkové skupině nad 80 již jednoho z pěti a každého druhého nad 90 let. Ve státech EU tvoří dnes jedno z nejčastějších onemocnění. Zatímco v ČR žilo v roce 1960 okolo 50 tisíc lidí s touto chorobou, podle odhadů České Alzheimerovské společnosti jich v roce 2050 bude již 383 tisíc.

„Bohužel u nás nefunguje systém péče a jeho návaznosti – provázení člověka a jeho rodiny celým průběhem onemocnění, a to jak ve zdravotní, tak v sociální oblasti a zejména tam, kde mají služby spolupracovat a navazovat na sebe,“ rekla Holmerová.

Důležitým mezníkem ve vývoji Alzheimerovy choroby se podle ní stal rok 2008, kdy byla problematika demencí akceptována jako prioritní evropské zdravotní politiky.

„Od té doby vznikla řada aktivit v oblasti péče i výzkumu, například plány národní strategie – Plán Alzheimer,“ vysvětlila Holmerová. Právě tento plán má mimo jiné řešit faktickou dostupnost služeb pro klienty s demencí. Jde zejména o rozšíření ambulantních a terénních služeb na úrovni měst a obcí, respitní péče, denních a týdenních stacionářů, osobní asistence či ošetrovatelské služby.

Alois Alzheimer
(14. 6. 1864 – 19. 12. 1915) německý psychiatr a neuropatolog. V roce 1907 jako první popsal onemocnění, které bylo později nazváno Alzheimerovou chorobou.